

Cum pot solicita despăgubiri sau alte mijloace de reparare de la autorul infracțiunii în cadrul unui proces (acțiune penală) și cui ar trebui să adresez cererea în acest sens?

În dreptul spaniol, procedura normală pentru solicitarea de despăgubiri pentru prejudiciile suferite este cea a procedurii penale, în care se examinează atât răspunderea civilă, cât și răspunderea penală. Din acest motiv, instanța penală locală (*Juzgado de Instrucción*) acordă părții vătămate posibilitatea de a introduce o acțiune civilă, astfel încât aceasta să poată declara dacă dorește să formuleze acțiunea în cadrul procedurii penale sau dacă își rezervă dreptul de a solicita despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin intermediul unei proceduri civile.

În cazul în care partea vătămată declară că dorește să solicite despăgubiri în cadrul procedurii penale, aceasta poate opta pentru acțiunea civilă formulată în numele său de către procuror (acest lucru se va întâmpla și în cazul în care persoana vătămată nu are nicio preferință) sau, dacă dorește, poate să participe personal în procedură (prin intermediul unui avocat și al reprezentantului judiciar).

În cazul în care partea vătămată alege să solicite despăgubiri în afara procedurii penale, aceasta trebuie să introducă o acțiune civilă în conformitate cu normele referitoare la procedurile civile.

Prin urmare, victima poate depune o cerere de despăgubire în instanță, fie în persoană, cu ocazia memoriului primit atunci când i se oferă posibilitatea de a fi introdusă în procedură în calitate de parte privată, fie prin declarație scrisă, fie prin intermediul unui avocat sau al reprezentantului judiciar. Această declarație scrisă nu este esențială: în cazul în care nu efectuează, procurorul va introduce atât acțiunea civilă, cât și acțiunea penală.

Puteți solicita ajutor pentru întocmirea cererii din partea Birourilor de asistență pentru victimele infracțiunilor (*Oficinas de Asistencia a las Víctimas del delito*), care pot fi găsite în toate comunitățile autonome, în aproape toate capitalele provinciilor, precum și în alte orașe; în cazul infracțiunilor de terorism puteți obține ajutor din partea Biroului de informare și sprijin pentru victimele terorismului din cadrul Înaltei Curți Naționale (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional*).

În ce etapă a procedurii penale ar trebui să prezint cererea?

Puteți prezenta cererea în orice etapă a procedurii, dar înainte de începerea fazei orale a procesului. Instanța penală locală vă oferă posibilitatea să formulați cererea în cursul fazei urmăririi penale, de îndată ce aceasta este înștiințată de existența unei părți vătămate.

Ce pot solicita în cerere și cum prezint această cerere (trebuie să indic o sumă totală și/sau să precizez prejudiciile individuale, beneficiul nerealizat și dobânzile)?

Cererea ar trebui să precizeze prejudiciul suferit – suma – și trebuie să includă facturile sau estimările pe care se întemeiază cererea, acestea fiind ulterior examinate de un expert judiciar.

Există un formular specific pentru astfel de cereri?

Nu.

Ce elemente de probă sunt necesare pentru a-mi susține cererea de despăgubire?

În susținerea cererii de despăgubire, ar trebui să prezentați facturile sau estimările pe care se întemeiază cererea. În cazul în care ați solicitat asistență juridică, vi se va solicita să prezentați dovezi ale veniturilor și ale bunurilor pe care le dețineți.

Există taxe judiciare sau alte cheltuieli aferente cererii mele?

Nu.

Pot beneficia de asistență juridică înainte și/sau în timpul procedurii? Pot beneficia de asistență juridică dacă nu locuiesc în țara în care are loc procedura?

În calitate de victimă reclamantă, aveți dreptul, încă de la primul contact cu autoritățile și funcționarii, de a primi informații cu privire la procedura de obținere a asistenței juridice și a apărării și, dacă este cazul, condițiile pentru obținerea acestora în mod gratuit. Birourile de asistență pentru victimele infracțiunilor vă vor oferi, de asemenea, aceste informații.

În calitate de victimă reclamantă, puteți invoca dreptul la asistență juridică în fața funcționarului sau autorității care v-a furnizat informațiile cu privire la procedura de obținere a asistenței juridice și a apărării și, dacă este cazul, obținerea acestuia în mod gratuit. Funcționarul sau autoritatea va transmite cererea dumneavoastră, împreună cu documentația anexată, baroului relevant.

Cererea dumneavoastră poate fi prezentată și Birourilor de asistență pentru victimele infracțiunilor, care o vor transmite, de asemenea, baroului relevant.

În general, în calitate de victimă reclamantă, puteți beneficia de servicii de orientare juridică, prin care se oferă tuturor cetățenilor informații cu privire la legislație. Aceste servicii sunt organizate de barouri în fiecare circumscripție judiciară.

Pentru a avea acces la aceste servicii, trebuie să completați un formular care poate fi găsit la instanțe, la Ministerul Justiției și la alte birouri de stat și trebuie să dovedești că mijloacele dumneavoastră de trai sunt insuficiente. Cererea trebuie prezentată baroului din circumscripția instanței respective sau instanței din zona în care aveți reședința, dacă procedura penală nu au început încă. După începerea procedurii penale, puteți obține asistență juridică gratuită în orice moment, cu condiția prezentării în persoană în cadrul procedurii, în calitate de victimă.

În cazul în care sunteți victima unei infracțiuni de violență de gen, nu este necesar să dovedești mai întâi că mijloacele dumneavoastră de trai sunt insuficiente pentru a obține asistență juridică.

Puteți obține asistență juridică și în cazul în care sunteți victimă a terorismului.

În calitate de victimă a unei infracțiuni, puteți solicita asistență juridică în Spania dacă sunteți cetățean al oricărui stat membru al Uniunii Europene și demonstrați că resursele dumneavoastră sunt insuficiente.

Indiferent de existența resurselor necesare pentru instituirea unei proceduri judiciare, dreptul dumneavoastră la asistență juridică va fi recunoscut și această asistență vă va fi acordată imediat dacă sunteți victimă a violenței de gen, a terorismului sau a traficului de persoane în cadrul oricărei proceduri care are legătură cu, derivă din sau este o consecință a statutului dumneavoastră de victimă sau dacă sunteți minor, aveți deficiențe intelectuale sau boli psihice și sunteți victima unor fapte de abuz sau de rele tratamente.

Acest drept se aplică, de asemenea, beneficiarilor oricărui tip de ajutor în cazul în care victima a decedat, în măsura în care aceștia nu au fost implicați în faptele de violență.

În sensul acordării asistenței juridice, în calitatea dumneavoastră de reclamant veți fi considerat victimă în cazul în care se introduce o plângere sau o acțiune sau în cazul în care procedura penală a început pentru oricare dintre infracțiunile menționate și vă veți menține acest statut pe tot parcursul procedurii penale sau în cazul în care, după încheierea procedurii, a fost pronunțată o sentință prin care se constată existența vinovăției. Dreptul la asistență juridică se va pierde atunci când hotărârea de achitare devine definitivă sau ca urmare a suspendării temporare sau a respingerii acțiunii pentru motivul nedemonstrării existenței infracțiunilor, fără obligația de a rambursa beneficiile acordate cu titlu gratuit până în acel moment.

În diferitele proceduri care pot fi inițiate ca urmare a statutului dumneavoastră de victimă a infracțiunilor identificate și, în special, în procedurile privind violența de gen, trebuie să fiți asistat de același avocat, cu condiția ca dreptul dumneavoastră la apărare să fie astfel garantat în mod corespunzător.

Aveți dreptul la asistență juridică dacă venitul dumneavoastră anual și veniturile pe unitate familială nu depășesc:

dublul valorii indicatorului public al venitului cu scop multiplu (*Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples* – IPREM) în vigoare la momentul formulării cererii, dacă persoanele în cauză nu fac parte din nicio unitate familială. IPREM este un indicator care este stabilit anual și utilizat pentru a determina valoarea anumitor prestații sau pragul pentru a beneficia de anumite prestații, drepturi sau servicii publice.

de două ori și jumătate valoarea IPREM în vigoare la momentul formulării cererii, dacă persoanele în cauză fac parte din oricare dintre tipurile de unități familiale cu mai puțin de patru membri;

triplul valorii IPREM în cazul în care unitățile familiale în cauză sunt formate din patru sau mai mulți membri.

În cazul în care, în calitate de victimă, vi se acordă dreptul la asistență juridică, nu veți fi nevoit să achitați următoarele costuri pentru:

consiliere juridică prealabilă;

onorariul avocatului și al reprezentantului judiciar;

publicarea de anunțuri în ziarele oficiale;

garanțiile obligatorii în cazul introducerii anumitor căi de atac;

onorariile experților.

În plus, veți beneficia de o reducere cu 80 % a taxelor pentru actele notariale și pentru certificatele emise de cartea funciară și de registrele comerțului.

În ce caz instanța penală mi-ar respinge cererea sau ar refuza să se pronunțe cu privire la cererea mea împotriva autorului infracțiunii?

În general, în cazul **infracțiunilor săvârșite prin violență și al infracțiunilor sexuale**, instanța trebuie să aprecieze existența unei infracțiuni violente săvârșite cu intenție sau a unei infracțiuni sexuale și să constate acest lucru în hotărârea judecătorească care încheie procedura penală. În această hotărâre judecătorească definitivă pronunțată în procedura penală trebuie să se stabilească în mod clar legătura de cauzalitate dintre infracțiune și vătămări sau afectarea sănătății sau, după caz, deces.

De asemenea, este posibil ca hotărârea judecătorească care încheie procedura penală să dispună suspendarea temporară a procedurii sau încetarea procedurii.

În conformitate cu legislația spaniolă în materie penală, suspendarea temporară a procedurii poate avea loc în cazul în care săvârșirea infracțiunii care a condus la acțiunea judiciară nu este dovedită în mod corespunzător sau în cazul în care se constată că a fost săvârșită o infracțiune, însă nu există suficiente motive pentru a fi acuzate anumite persoane (o anumită persoană) în calitate de autori, coautori sau complici.

Procedura încetează în cazul în care nu există o indicație rezonabilă cu privire la săvârșirea faptei care a declanșat procedura judiciară, în cazul în care fapta nu constituie o infracțiune sau în cazul în care cei care sunt judecați ca autori, coautori sau complici par să fie exonați de răspunderea penală.

În general, în cazul **infracțiunilor de terorism**, este necesar ca instanța să aprecieze dacă există răspundere civilă pentru faptele și prejudiciile prevăzute în legislația aplicabilă. Acordarea ajutorului și a beneficiilor recunoscute în temeiul legislației spaniole privind terorismul este supusă principiilor aplicabile despăgubirilor prevăzute în Convenția europeană privind despăgubirea victimelor infracțiunilor violente.

Pot contesta o astfel de decizie sau pot solicita alte mijloace de reparare?

În cazul în care judecătorul de instrucție (din cadrul unei instanțe sau al unui organism judiciar) decide să pună capăt procedurii - și anume, să dispună respingerea acțiunii - victima poate ataca această decizie dacă a fost prezentă în persoană în cadrul procedurii și are calitatea de acuzator privat.

În conformitate cu legislația spaniolă în materie penală, suspendarea temporară a procedurii poate avea loc în cazul în care săvârșirea infracțiunii care a condus la acțiunea judiciară nu este dovedită în mod corespunzător sau în cazul în care se constată că a fost săvârșită o infracțiune, însă nu există suficiente motive pentru a fi acuzate anumite persoane (o anumită persoană) în calitate de autori, coautori sau complici.

Procedura încetează în cazul în care nu există o indicație rezonabilă cu privire la săvârșirea faptei care a declanșat procedura judiciară, în cazul în care fapta nu constituie o infracțiune sau în cazul în care cei care sunt judecați ca autori, coautori sau complici par să fie exonați de răspunderea penală.

În cazul **infracțiunilor săvârșite prin violență și al infracțiunilor sexuale**, pentru a solicita diferitele tipuri de ajutor prevăzute în lege, în general, este necesar să existe o hotărâre judecătorească de încetare a procedurii penale împotriva căreia nu mai există nicio cale de atac. În acest scop, hotărârea definitivă pronunțată în procedura penală poate fi atacată în termenul prevăzut și prin introducerea căilor de atac indicate în decizia respectivă.

Dacă instanța îmi acordă dreptul de a primi despăgubiri, cum pot asigura executarea hotărârii judecătorești împotriva autorului infracțiunii și ce asistență pot primi în acest sens?

În cazul în care autorul infracțiunii a fost declarat în stare de insolvență parțială, statul va achita întregul cuantum al ajutorului sau o parte din acesta.

Statul se va subroga în drepturile dumneavoastră împotriva părții responsabile civilmente pentru săvârșirea infracțiunii, până la valoarea totală a ajutorului provizoriu sau final care v-a fost acordat în calitate de victimă sau de beneficiar.

Statul poate introduce o acțiune în regres împotriva părții responsabile civilmente pentru fapta penală pentru a solicita rambursarea totală sau parțială a ajutorului acordat.

Această acțiune se va realiza, după caz, prin executare silită administrativă și se va aplica în cazurile următoare, printre altele:

în cazul în care în hotărârea judecătorească se statuează că nu există infracțiune;

în cazul în care, după plata ajutorului, atât dumneavoastră, în calitate de victimă, precum și beneficiarii dumneavoastră, ați obținut, în orice teamei, despăgubire integrală sau parțială pentru prejudiciile suferite în decurs de trei ani după acordarea ajutorului;

în cazul în care ajutorul a fost obținut pe baza furnizării de informații false sau în mod deliberat incomplete sau prin orice alte mijloace frauduloase, precum și pe baza omisiunii deliberate a împrejurărilor care ar conduce la refuzarea sau reducerea ajutorului solicitat;

în cazul în care despăgubirea acordată în hotărâre este mai mică decât ajutorul provizoriu.

Această acțiune va fi introdusă prin intervenția statului în procedura penală sau în procedura civilă în curs de desfășurare, fără a aduce atingere acțiunii civile care poate fi introdusă de procuror.

Victimele pot fi asistate prin intermediul Birourilor de asistență pentru victimele infracțiunilor competente sau, în cazul infracțiunilor de terorism, prin intermediul Biroului de informare și sprijin pentru victimele terorismului din cadrul Înaltei Curți Naționale, furnizându-li-se orice informație de care au nevoie cu privire la aceste chestiuni în calitatea lor de victime ale infracțiunilor.

Birourile de asistență pentru victimele infracțiunilor vă vor furniza informații cu privire la posibilitatea pe care o aveți în calitate de victimă de a participa la pronunțarea pedepsei cu închisoarea și vor desfășura orice fel de activități de asistență necesare astfel încât să vă puteți exercita drepturile recunoscute prin lege.

În cazul în care sunteți victimă a terorismului, Biroul de informare și sprijin pentru victimele terorismului din cadrul Înaltei Curți Naționale vă va îndruma către căile de informare necesare pentru a afla totul în legătură cu executarea pedepsei cu închisoarea până în momentul executării integrale a pedepsei, în special în cazurile în care se acordă beneficii sau deținuții sunt eliberați. În plus, în cadrul soluționării cauzelor în materie de despăgubire, biroul vă va furniza informații, în calitate dumneavoastră de victimă, cu privire la obținerea certificatelor de grefă privind hotărârile definitive, a deciziilor de a nu se reține răspunderea civilă și a altor documente necesare pentru procesarea ajutorului stabilit prin lege.

Ultima actualizare: 17/01/2024

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.